

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative
(liberalizarea totală a operațiunilor valutare)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (liberalizarea totală a operațiunilor valutare), este elaborat de Banca Națională a Moldovei (în continuare BNM) și, în temeiul pct.45 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, și pct.6 subpct. 9) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.696/2017, este promovat de către Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege este elaborat întru realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza art.267 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (ratificat prin Legea nr.112/2014) (<i>Articolul 267 Dispoziții privind facilitarea și evoluția (1)Părțile se consultă în vederea facilitării circulației capitalurilor între ele pentru a promova obiectivele prezentului acord. (2) În cursul primilor patru ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, părțile adoptă măsuri care permit crearea condițiilor necesare pentru aplicarea ulterioară progresivă a normelor Uniunii privind libera circulație a capitalurilor</i>) și a prevederilor actualizate ale Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025 (Cluster 2 Piața internă, Capitolul 4 Libera circulație a capitalului, anexa A, acțiunea normativă 2, cu termen de adoptare în Parlament - decembrie 2026), care prevede modificarea unor acte normative, inclusiv a Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, în vederea liberalizării totale a operațiunilor valutare (care urmează să intre în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană). De asemenea, proiectul de lege are drept scop realizarea unuia dintre obiectivele strategice ale BNM stabilite în Planul Strategic al autorității, care prevede promovarea liberalizării operațiunilor valutare de capital.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În cadrul acquis-ului UE, libera circulație a capitalurilor este obligatorie, acesta fiind una din cele patru libertăți fundamentale ale pieței unice a Uniunii Europene. Unul dintre angajamentele asumate de Republica Moldova față de Uniunea Europeană (UE) este finalizarea liberalizării contului de capital. Consiliul European a acordat Republicii Moldova statutul de candidat la UE la 23 iunie 2022, iar ca parte a procesului de aderare la UE, țările candidate trebuie să îndeplinească criteriile de aderare la UE, inclusiv capacitatea de a adopta obligațiile de membru al UE. Aceasta cuprinde capacitatea administrativă și instituțională de a aplica efectiv acquis-ul UE, care constituie totalitatea legislației UE, astfel cum este prevăzută în tratatele UE, legislația secundară (regulamente, directive, decizii, recomandări) și politicile UE.

Astfel, în vederea alinierii la prevederile art.63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ((1) *În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind circulația capitalurilor între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe.* (2) *În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind plățile între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe.*), precum și ale anexei I „Nomenclatorul mișcărilor de capital menționate la articolul 1 din Directivă” din Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), eliminarea totală a restricțiilor aferente circulației capitalurilor și plăților **impune modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară**. Legea în cauză este principalul act normativ care stabilește regimul de efectuare a operațiunilor valutare de către rezidenți și nerezidenți pe teritoriul Republicii Moldova, în particular, prevede aplicarea regimului de autorizare din partea BNM în privința anumitor operațiuni valutare de capital.

De asemenea, liberalizarea totală a operațiunilor valutare de capital, în particular a deschiderii conturilor curente și de depozit de către rezidenți la băncile nerezidente **impune abrogarea Legii nr.1466/1998** cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe, care obligă agenții economici din Republica Moldova să repatrieze în Republica Moldova și să înregistreze în conturile lor bancare deschise în Republica Moldova toate mijloacele bănești obținute din tranzacțiile economice externe.

Concomitent, este necesară **modificarea următoarelor legi care conțin norme ce vizează autorizarea operațiunilor valutare**:

- a) Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei;
- b) Codul fiscal nr.1163/1997;
- c) Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere;
- d) Legea nr.448/2003 cu privire la statutul forței militare străine în Republica Moldova;
- e) Legea nr.8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești";
- f) Legea nr.178/2008 cu privire la Aeroportul Internațional Liber "Mărculești";
- g) Legea nr.171/2012 privind piața de capital;
- h) Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016;
- i) Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
- j) Legea nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative;
- k) Legea nr.198/2020 privind fondurile de pensii facultative;
- l) Codul vamal nr.95/2021.

În anul 2024, la solicitarea BNM, a avut loc misiunea de asistență tehnică externă din partea experților FMI, cu scopul identificării operațiunilor valutare de capital care pot fi liberalizate în Republica Moldova la următoarele etape într-un mod care să nu impacteze negativ asupra stabilității financiare a țării, precum și să se asigure prevenirea eșecurilor economice. Potrivit recomandărilor experților FMI, până la aderarea la UE, RM urmează să promoveze o politică de liberalizare graduală a operațiunilor valutare de capital. În acest context, în anul 2025 a fost aprobată și a intrat în vigoare Legea nr.124/2025 pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, prin care au fost liberalizate unele operațiuni valutare de capital. Ținând cont de condițiile economice actuale, precum și luând în considerare necesitatea pregătirii sectorului financiar al Republicii Moldova pentru liberalizarea totală a operațiunilor valutare de

capital la data aderării la UE, actualmente se află în proces de promovare proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, (număr unic 171/MF/BNM/2026) care prevede liberalizarea parțială și etapizată a operațiunilor valutare de capital, în particular majorarea plafoanelor existente **de la 10 000 euro** per operațiune la **100 000 euro** (în vigoare în termen de o lună de la data publicării legii) și de la **100 000 euro** la **250 000 euro** (în vigoare începând cu 1 ianuarie 2028), precum și liberalizarea deplină a unor operațiuni pentru anumite categorii de rezidenți (cum ar fi, acordarea împrumuturilor financiare de către societățile de investiții, organizațiile de creditare nebancaară).

Este de menționat că liberalizarea totală a mișcărilor de capital și excluderea autorizațiilor pentru operațiunile valutare nu exclud aplicarea prevederilor legislației AML/CFT (combaterea spălării banilor și finanțării terorismului) sau a altor prevederi ale legilor speciale. Deși libera circulație a capitalului este una dintre cele patru libertăți fundamentale ale UE, consacrată în articolul 63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care interzice toate restricțiile privind circulația capitalului între statele membre și între statele membre și țările terțe, articolele 65 și 66 din TFUE și jurisprudența Curții de Justiție a UE prevăd o serie de excepții de la acest principiu, justificate de interese publice legitime, inclusiv cele legate de prevenirea activităților infracționale, cum ar fi spălarea banilor și finanțarea terorismului, sau supravegherea prudențială a instituțiilor financiare. Prin urmare, chiar și în absența unor autorizații valutare prealabile, tranzacțiile sunt supuse altor cerințe reglementate în legile corespunzătoare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară (în continuare - Legea nr.62/2008) în vederea eliminării normelor care vizează autorizarea de către BNM a operațiunilor valutare, ajustării altor prevederi aferente procesului de autorizare de către BNM a operațiunilor în cauză, precizării normelor care vizează importul și exportul în/din Republica Moldova a valorilor valutare, aplicării de către RM a măsurilor de salvagardare.

Astfel, principalele modificări la Legea nr.62/2008 includ:

- **abrogarea prevederilor care vizează autorizarea din partea BNM a operațiunilor valutare** (art.9, 11, 12, 13, 15, 16, 23, 38), precum și a celor care vizează procesul de autorizare de către BNM a operațiunilor valutare (Capitolul VI); De asemenea, având în vedere eliminarea totală a restricțiilor ce țin de efectuarea de către rezidenți a operațiunilor valutare, **au fost abrogate normele care vizează operațiunile ce țin de retragerea în străinătate** de către persoana fizică rezidentă a numerarului în valută străină prin intermediul unui card emis de către o bancă licențiată din contul acestei persoane fizice rezidente (art.27), fapt care va permite retragerea fără restricții a numerarului în străinătate.

- **stabilirea unei prevederi generale privind efectuarea fără restricții** de către rezidenți și nerezidenți a operațiunilor valutare, precum și a plăților și transferurilor în cadrul operațiunilor valutare de capital, dacă alte acte normative nu prevăd altfel.

- **instituirea unor norme care prevăd efectuarea fără restricții de către rezidenți** a operațiunilor valutare de capital care implică ieșirea capitalului din Republica Moldova, precum și a operațiunilor între rezidenți în/din străinătate (art.6, art.23). De asemenea, proiectul de lege prevede în mod expres că **deschiderea de către rezidenți a conturilor curente și de depozit la băncile nerezidente se efectuează fără restricții** (art.13).

- **eliminarea restricțiilor care vizează introducerea și scoaterea în/din Republica Moldova a valorilor valutare**, inclusiv în bagajul neînsoțit și **stabilirea normei exprese că aceste operațiuni se efectuează fără restricții** (art.28 – 34).

- **precizarea normelor care vizează obligația de declarare a valorilor valutare** care se introduc și se scot în/din Republica Moldova, cu specificarea expresă că declararea acestor valori se efectuează în conformitate cu prevederile legislației vamale a Republicii Moldova. De asemenea, proiectul de lege prevede că informarea organelor vamale ale Republicii Moldova despre valorile valutare care se introduc sau se scot în/din Republica Moldova în bagajele neînsoțite se efectuează de către rezidenți și nerezidenți în conformitate cu prevederile legislației vamale a Republicii Moldova. Necesitatea respectivelor modificări este dictată de faptul că la data aderării la UE introducerea și scoaterea în/din Republica Moldova a valorilor valutare, inclusiv în bagajul neînsoțit se va efectua fără restricții din punctul de vedere al circulației capitalurilor. Actualmente, obligația declarării numerarului care intră sau iese din UE, precum și obligația informării despre numerarul care este introdus sau scos din UE în bagajele neînsoțite sunt stabilite, corespunzător, la art.3 și art.4 din Regulamentul (UE) 2018/1672 privind controlul numerarului care intră sau iese din Uniune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1889/2005. Regulamentul în cauză prevede un sistem de controale în ceea ce privește numerarul care intră sau iese din Uniune, în scopul de a completa cadrul juridic pentru prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului prevăzut în Directiva (UE) 2015/849.

Având în vedere că, potrivit Codului vamal al Republicii Moldova (Capitolul V), controlul asupra valorilor valutare care se introduc și se scot în/din Republica Moldova ține de competența organelor vamale, proiectul de lege **prevede operarea modificărilor corespunzătoare la Codul vamal**. Astfel, modificările la Codul vamal (art.373 și art.374) prevăd că la introducerea în/scoaterea din Republica Moldova a valorilor valutare, a căror sumă totală este egală sau depășește 10000 de euro (sau echivalentul acestora) de persoană/călătorie, persoanele declară și pun la dispoziție pentru controlul vamal valorile valutare care se introduc în/scot din Republica Moldova, folosind formularul de declarație prevăzut de Serviciul Vamal.

De asemenea, se stabilește că la introducerea în/scoaterea din Republica Moldova a valorilor valutare în bagajele neînsoțite, a căror sumă totală este egală sau depășește 10000 de euro (sau echivalentul acestora) de persoană/călătorie, persoanele informează și pun la dispoziție pentru controlul vamal valorile valutare care se introduc în/scot din Republica Moldova, folosind formularul de informare prevăzut de Serviciul Vamal.

- **completarea prevederilor care vizează aplicarea măsurilor de salvagardare** cu prevederea privind informarea de către BNM a Comisiei Europene și a celorlalte state membre despre adoptarea respectivelor măsuri de salvagardare până cel târziu la data intrării în vigoare a acestora. De asemenea, se stabilește că BNM va proceda la modificarea, înlocuirea sau încetarea măsurilor de salvagardare la solicitarea expresă a Comisiei Europene (art.56).

- **excluderea prevederilor referitoare la efectuarea controlului valutar** în privința respectării cerințelor autorizațiilor eliberate de BNM pentru efectuarea operațiunilor valutare (art.57, 58, 59, 60, 61).

Modificările care se propun la legile indicate la pct.2.2 lit.a) - l) din prezenta notă au drept scop **excluderea din legile în cauză a normelor care vizează autorizarea operațiunilor valutare de capital**, precum și includerea unor norme de referință în legătură cu modificările care se

propun la Codul vamal, și anume la Legea nr.448/2003 cu privire la statutul forței militare străine în Republica Moldova, Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016, Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. - completarea Legii nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare cu norme suplimentare menite să contribuie la o mai bună gestiune a riscurilor de tehnologie a informației a comunicațiilor, de securitate a informațiilor și de continuitate a activității în cadrul societăților de asigurări, având în vedere specificul acestor entități financiare, activității desfășurate și a produselor/ serviciilor oferite populației și agenților economici.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Luând în considerare că acest proiect are drept scop alinierea la acquis-ul UE, opțiuni alternative nu există.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Nu este aplicabil.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Proiectul de lege nu prevede careva cheltuieli din contul bugetului public național
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Liberalizarea totală a operațiunilor valutare de capital va crește oportunitățile de investire de către agenții economici din RM în țările cu un nivel înalt de dezvoltare, va permite diversificarea riscurilor, utilizarea noilor tehnologii, a know-how-urilor. De asemenea, eliminarea totală a obstacolelor administrative pentru rezidenți pentru efectuarea operațiunilor valutare va contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri din RM.
4.4. Impactul social
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul de lege reprezintă un exercițiu de aprofundare a armonizării legislației naționale cu prevederile legislației Uniunii Europene. În procesul de elaborare a proiectului de lege, au fost luate în considerare prevederile articolului 63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și ale anexei I la Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat(88/361/CEE).
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și pe portalul particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-liberalizarea-totala-a-operatiunilor-valutar/16143. În conformitate cu art. 32 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (liberalizarea totală a operațiunilor

valutare) va fi remis spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și va fi supus consultărilor publice, iar în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și portalul particip.gov.md.
7. Concluziile expertizelor
Conform art. 34 alin. (1), art. 35-37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (liberalizarea totală a operațiunilor valutare), urmează a fi remis Centrului de Armonizare a Legislației, Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției pentru a fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE, expertizei anticorupție și, respectiv, expertizei juridice.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul de lege prevede intrarea în vigoare a acestuia la data aderării la Uniunea Europeană, având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova în privința Capitolului 4 ”Libera circulație a capitalului”. De asemenea, proiectul de lege stabilește că până la intrarea în vigoare a acestuia, Guvernul și Banca Națională a Moldovei vor aduce actele sale normative în corespundere cu legea în cauză. Astfel, urmare aprobării proiectului de lege, se vor abroga actele normative secundare ale BNM care vizează aplicarea regimului de autorizare (cum ar fi, Regulamentul privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.51/2009, Regulamentul privind conturile rezidenților în străinătate, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.216/2015, Regulamentul privind eliberarea de către Banca Națională a Moldovei a autorizațiilor pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.14/2016). De asemenea, se vor opera modificări la anumite acte normative ale BNM care reglementează efectuarea plăților și transferurilor în cadrul operațiunilor valutare și raportarea acestora (cum ar fi, Regulamentul privind condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.29/2018, Instrucțiunea cu privire la raportarea unor operațiuni valutare de către băncile licențiate, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.11/2009).
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Urmare adoptării proiectului de lege propus, Guvernul și Banca Națională a Moldovei își vor aduce actele normative în corespundere cu prevederile acestuia în scopul asigurării implementării și punerii în aplicare.

Secretară de Stat

Elena GRUMEZA